

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövegtörzset, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészes 4 frt és egy nyolczadrészes oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, a magyarországi latin- és görög szertartású rom. kath. tanítók segélyalapja központi bizottságának 1897. évi augusztus 24-én a központi papnevelő intézet dísztermében tartott 13-ik közgyűléséről.

1. A gyűlést az egyetemi templomban 9 órakor tartott cs. nemes szentmise előzte meg, melyen a bizottság tagjai testületileg vettek részt. 2. Jelen voltak a közgyűlésen: a) A bizottság elnöke: Dr. Roszival István, esztergom-főszékes-egyházi apátkanonok. b) az alap-egyházról kezelő egri főkapitánus képviselője: Begovesevich Róbert v. püspök. egri kanonok. c) A nagymélt. püspöki kar képviselője: dr. Walter Gyula, esztergom-főszékes-egyházi kanonok, főtanfelügyelő. A bizottság elnöke: Gulyás Béla nem jelent meg. Pannonhalma és Veszprém-egyházmezeje képviselője nem küldött. d) az alap tagjainak képviselői gyanánt: Péchy István kalocsai tanító (Kalocsa főegyházmezeje), Perlsberg Ede kassai kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő (Kassa egyh.), Rohay János csabai tanító (Nagyvárad latin szert. egyh.), Kelecsényi Antal mozsáni tanító (Nyitra egyh.), Plank Károly csomaközi tanító (Szatmár egyh.), Laszcsik Gyula előszállási tanító (Székesfehérvár egyh.) A felhívott Pannonhalma, Nagyvárad gör. szert., Pécs és Szamosújvár egyházmegye képviselője nem küldött. 3. Elnök a megjelent bizottsági tagokat szívélyesen üdvözli s a gyűlést megnyitottak nyilvánítja. 4. Elnök felszólítja a bizottságot, hogy a gyűlés tartására a jegyzői teendők végzése s a saját kebeléből jegyzőt válasszon. Egyhangulag Plank Károly kérését fel. 5. Felolvastatták a múlt évi gyűlés jegyzőkönyve s 0 Eminentiajának azt megerősítő kegyelmes leírata. 6. A bizottság megütközéssel párosult fájdalommal adott kifejezést azon nagymérvű közönyösség fölött, melyet az elnök a segélyalappal szemben tanúsított. Az ügy érdekében felette kívánatosnak tartaná, ha őt oly elnök választaná fel, ki a napról-napra felszaporodó teendők végzése körül nemcsak az elnöknek lenne segítségére, de a segélyalap iránti meleg érdeklődésével annak fejlesztését is előbbre vinni igyekeznék. 7. Fejes János a szombataely-egyházmezejei tanítóegyesület részéről levélben kérdést intézett az elnökhöz az iránt, hogy nevezett egyházmegye jelen gyűlésre miért nem hivatott meg? Az elnök hivatkozva az a) b) c) sorrendben 10 pontjának azon rendelkezésére, mely szerint a tanítói képviselők egyházmegyénként a) b) c) sorrendben 10 egyházmegyéből hivatandók be, az érdeklődőt megnyugtatta. 8. Elnök a múlt évben kezébe juttatott pénzügyösszegekről a következőkben számol be:

a) Évközbeni segélyezésekre nála maradt (m. é. j. könyv VIII. pontja szerint) . . .	622 frt 26 kr.
Ezen célra nyomtatványok és postára kiadott . . .	437 „ 49 „
Maradt . . .	184 frt 77 kr.
b) Ösztöndíjakra megszavaztatott (m. évi jkv. XII. p.)	1750 „ — „
Kifizetett . . .	1525 „ — „
Maradt . . .	225 frt — kr.
c) Segély és gyámolításra folyósított (m. jkv. XIII. p.)	2240 „ — „
Kifizetett . . .	2220 „ — „
Maradt . . .	20 frt — kr.

Az elnöknel rendelkezésre áll összesen: 429 frt 77 kr. Miután az itt kiténtetett bevételi és kiadási tételek a valóságnak megfelelnek, s okmányokkal kellően igazolva rendben találtattak, az elnöknek a felmentvényt megadatik.

Hagovszky József, vikartóci tanító, a kinek segélyezésére múlt évben 20 frt szavaztatott meg; de a kinek segélyt 1896. decz. 31-ig fel nem vette, s így az az alap javára visszatartott, (1893. é. jkv. XIII. p.) az iránt eszedezik, hogy miután csak tévedésből nem jelentkezett, neki ez összeg utólag kifizetessék.

A bizottság 1893. évi jkv. határozatán nem változtat.

Elnök név megjelölése nélkül felhossa, hogy a bizottság múlt évben tgy jó viseletű, szorgalmas és jeles tanulóknak ösztöndíjat szavazott meg. Minthogy ezen tanuló a f. iskolai év végén az ösztöndíj felvétele alkalmából oly bizonyítványt mutatott fel, melyben erkölcsi magaviselete: törvényszerű, szorgalma pedig: hanyatlónak jelezte s azonkívül: 1 jó és 11 elégséges jegy foglaltatik; s csak a szépírás és testgyakorlásban nyert kitünő és jeles jegyet, neki ezen nagyfokú hanyagság miatt az 50 frt ösztöndíjat visszatartotta s az ügy elbirálását a m. t. közp. bizottság határozata alá bocsátja.

Ezen eset beható eszmecserét idézett fel, melyben a bizottság minden egyes tagja részvett. Tekintettel arra, hogy a segélyalap rendelkezése csakis teljesen kifogástalan magaviseletű és kitarótan szorgalmas tanulókat segélyezni, a bizottság jelen esethen az elmúlt iskolai évre az ösztöndíjat ki nem szolgáltatja s az elnöknek eljárását helyeslőleg tudomásul veszi. A tanuló az ösztöndíjasok között meghagyatott, s szorgalmától fog függni, vajon ösztöndíját továbbra is élvezhetni fogja-e, vagy nem. Jövőre nézve pedig határozatott: hogy: az ösztöndíj csak azon esetben fizethető ki ha az ösztöndíjas kifogástalan magaviselet mellett legalább általános jó osztályzatu bizonyítványt mutat fel. Ugyszinte megkívánatik az is, hogy a nyugta az illető

tanintézet igazgatója által láttaozva legyen. Továbbá szükséges a szülő tagsági könyveeskéjét is esatolni, hogy kitűnjék vajjon nem fordul-e elő a 16. §. ellenére fizetési hátramaradás. (Folyt. köv.)

Meghívó. A »Szombathely-egyházmezei r. kath. tanító-egyesület letenyei köre« öszi közgyűlését f. évi szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor Letenyén — az elemi népiskolában — tartja meg, melyre a kör pártoló és rendes tagjait, úgy-zintén a tanügy lelkes barátait tisztelettel meghívom. Tót Szerdahelyen. 1897. szeptember 22. Hazafiúi üdvözl. ttel *Neupauer István*, körelnök.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A női kézi-munka az elemi iskolában.

A kath. anyaszentegyház — bármit beszéljenek is ellenségei — sohasem volt a női nem szabadságának ellensége. A kath. felfogás óva int a túlzások ellen: nem barátja annak a nőemancipációnak, mely a nőt el akarja vonni Isten-adta rendeltetésétől, hanem a nő igaz szabadságának, melynek ősi forrása az egyház, mely őt a rabszolgaságból kiemelte, s a lelkek egyenlőségének nagy birodalmába bevezette, mindig barátja.

Hogy az egyház minő barátja a nő szabadságának s működési köre kitágításának, bebizonyította az által, hogy a nevelés mezejéből nagy területeket engedett át a nőnek és pedig nemcsak a szerzetes, hanem a világi tanító-nőknek is. Ott, a hol a viszonyok a munkamegosztás elvének érvényesülését lehetségessé teszik, a katolikus iskolákban ma már tanító-nők is alkalmaztának: a leánygyermek tanítása és nevelése rendszeren rájuk bízatik. A tanítónői intézményt egyetlen felekezett sem karolta fel annyira, mint a kath. egyház, a mi a mellett bizonyít, hogy a szabadság s valódi szabadelvűség (nem az úgynevezett liberalizmus) útján az egyház jár elől.

A tanító-nők egyre nagyobb számmal nyernek alkalmazást a tanítói pályán, hatásuk a népnevelésre egyre növekszik. Ilyen körülmények között nem lesz érdektelen dolog egy kis figyelmet szentelni az iskola azon ismeret-ágának, melynek tanítása speczialiter női kötelesség: a *női kézi-munkának*. Nem lesz hálátlan dolog vizsgálni, miként tanítják ma a legtöbb iskolában ezen ismeret-ágot: jól tanítják-e s ha nem jól, miként kellene a javítást eszközölni.

Alulírott, a kinek már hivatásánál fogva is alkalma volt s van megfigyelni az iskolai munkát s annak eredményét, azt tapasztalta s tapasztalja, hogy a kézi-munka tanításában nincs meg a kellő céltudatosság. A tanító-nők legtöbbje sem a tananyag kiválasztásában, sem a kivitelben nem veszi figyelembe a gyermek jövődöbeli élethivatását: a kézi-munka tanítás általában egy kaptafa szerint történik. A leánykák olyan dolgokat tanulnak, a melyek alkalmasak arra, hogy az életnek kellemesebbé

tételéhez hozzá járuljanak, olyanokat azonban, a melyek az életben *szükségesek* lesznek, csak elvétve tanulnak. Járja a kötés, horgolás, hímzés, a gyermekek sok csecse-beesét készítenek, hanem valóban hasznosat vajmi keveset.

Azokban a (jobbára középfokú) leányiskolákban, a melyekben jobbmodu, jobb családokból való szülék gyermekei nyernek oktatást, helyén van a kevesbbé hasznos szép dolgok kultiválása: mert valószínű, hogy az életbe kikerülő leánykák nem lesznek rászorulva arra, hogy a kézimunkában szerzett ügyességüket a családfentartás könnyítésére felhasználják, hanem azokban az iskolákban, a melyekben a *szegény* köznép leány gyermekei nyerik kiképzetésüket, nemcsak haszontalan, hanem határozottan káros a finomabb kézi-munka-nemek tanítása. A köznép asszonya a kötésnek, horgolásnak, hímzésnek alig veszi valami hasznát az életben, ilyes dolgokkal ő nem foglalkozhatik. Ha foglalkozik, a szükséges munkától vonja meg az idejét, s növeli a családja bajait.

A köznép gyermekeinek a finomabb munkák nem valók még azért sem, mert igényeit növelik, kedélyének nyugalmát rontják.

A kézi-munka-tanítás anyagának kiválasztásánál s megállapításánál tehát az első teendő a gyermek jövődöbeli élethivatásának gondos számbavétele. A finomabb munkák anyagát végezzék azon iskolák tanítványai, a kik előreláthatólag nem lesznek reá utalva, hogy a kenyérkeresésben a férjeknek társaik legyenek, a nép gyermekei, tehát a külvárosi és falusi leányiskolák tanulói pedig, a kik részben családfentartókká is lesznek, tanulják meg a *szükséges dolgokat*.

Tanulják meg a kötést, nem azért, mintha a harisnya-kötésre szükségük lenne, hanem azért, hogy az olcsón (pár krajczáron) vett kis gyermek-harisnyát be tudják stopolni; tanuljanak fehéreműt, közönséges női ruhát szabni és varrni s tanuljanak meg foltozni. Az a családanya, a ki mindezekben a dolgokban otthonos jelentékeny összeggel járul evenkint a családfentartás költségeihez. Varratásra nem ad pénzt ki s a ruhaneműt annak gondozásával a lehető legjobban kihasználhatja. A gondos szegényebb családanya házából nem kerül ruha a hádlé kezébe, mert mig hasznavehető, gondozza, használja és használattja.

De a tárgy jelzett irányban való tanításnak jelentékeny akadályja épen az a szegénység, melynek enyhítésére azt szükségesnek mondjuk. A kötés, horgolás stb. anyaga egy pár krajczárból kikerül, a varrás anyagának előteremtése már gondot okoz, mert a gyermekek, különösen kezdetben, rontanak. Egy kis gondal és utánjárással azonban ezen a bajon is lehet segíteni.

Először akként kell a tanító-nőknek az oktatást vezetnie, hogy mennél kevesebb anyag

veszsen kárba. A szabás legyen jó s a varrás tűrhető. S ezt biztosítani lehet, ha a szabás munkáját kezdetben csak ő végzi, később gondos felügyelet mellett a nagyobb, értelmes leányakkal végezteti, ha kezdetben csekély értékű ruhadarabokat varrat; ha a leánykák varrásbeli ügyességét a bábruhakon és a foltozáson próbálja ki. Rongyos ruha van elég. Ezeknek foltozása jó előgyakorlat és hálás munka.

Ilyen vezetés mellett valódi leányiskola lesz a tanítónő által vezetett osztály s alig lesz rá eset, hogy ne legyen *mit* varrni. De ha ilyen eset beállta fenyegetné az iskolát, nem épen nehéz e veszélynek elharitasa. Tudott dolog, hogy ma már alig van a hazának nagyobb községe, melyben valami egyházi, községi vagy társadalmi segély ne fordíthatnák a szegény gyermekek felruházására. Akkent lehet, sőt kell intézni a dolgot, hogy ezeket a ruhákat, a mennyire a női munka körébe illenek, az iskolában varrják meg.

Ezeket láttam jónak röviden elmondani most a *tanév elején*, mikor még *van idő* a helyes irány megállapítására. Leköteleznének a tanítónők, ha hozzászólnának e kérdéshez és főleg, ha megvalósítanak, a mit cikkekünkben jónak találnak.

Viator.

IRODALOM.

— A Gerely kis bibliája egy egyszerű kis tankönyv és ime rövid idő alatt egész kis irodalom keletkezett a nyomán. Olyan jelenség, olyan tény ez, melynek okára egy szempillantást vetni nagyon is érdemes.

Az egyre szélesebb és szélesebb körökre elharpodó vallástalanság okainak kutatása közben rájöttünk, hogy a kornak szelleme mellett, melynek általános jellemvonása a rombolás, a hitoktatás ki nem elégítő, sok helyütt épen gyarló volta is oka a nép hitélete, benső áhitata hanyatlásának.

Nagy baja hitoktatásunknak, hogy a hivatott és kötelezett tanítók, a lekipásztorok, részint más irányú nagy elfoglaltságuk, részint természeti akadályok miatt (távolabb eső filiák) vagy nem fejthetnek ki e nagyfontosságú tárgy tanításában akkora ügybuzgalmat és szorgalmat, a minőt maguk is szeretnének, vagy épen olyan mértékben akadályoztatnak e tisztiük teljesítésében, hogy a rendes munkát a tanítókra kénytelenek bízni, maguk pedig csak a felügyeletre, koronkénti ismétlésre s időszaki magyarázatokra szorítkoznak.

Ezen a bajon semmi más alaposan nem segít, mint a terhebb plebániákon megfelelő számú kápláni állomások rendszeresítése, mely esetben a hitoktatás mizeriái a minimumra redukálódnak.

Hogy ezt a célt a mostani szomorú viszonyok között, a közel jövőben elérjük, midőn nem egy egyházmegyében nincs elegendő erő a mellőzhetetlen lelkipásztori teendők ellátására sem, erre kevés a reményünk. De ha meg is valósulna az a reménység, hogy hivatott hitoktatókban nem lesz hiányunk, vajjon a hitoktatási mizeriáknak még fenmaradó minimuma nem lesz-e elég sok arra, hogy a sikeres munkának jelentékeny akadályá legyen? Azt tartjuk, hogy igen s hogy velünk együtt ezen a véleményen van az egész magyar kath. közvélemény, arról az a kis irodalom is tanuskodik, mely Gerely tankönyve nyomán keletkezett.

A kath. közönség látja, tudja, hogy a hitoktatás ki nem elégítő sikerének nem csupán a hivatott munkások más irányú lekötöttsége az oka, hanem az a kö-

rülmény is, hogy a módszer elavult s a tankönyvek nincsenek a gyermek felfogásához szabva. A hittan meg nem felelő módszeres eljárás és nehéz tankönyvek mellett mint súlyos iga nehezedik a gyermekre, a helyett, hogy örömet okozna neki s ünnepe lenne a hitoktatásnak napja.

A hitoktatás módszerének javítására a közelebb lefolyt két évtized alatt — minden elfogulatlanul gondolkozó ember be kell, hogy lássa — sok történet. Résztint önálló művek, részint a hitoktatás nagy és nemes czéljainak szolgálatába szegődött folyóiratok a hitoktatás helyes módszerét úgyszólván tétéről-tételre megállapították.

Sajnos, a megállapított helyes elvek igen lassan mennek át az életbe. Oka a lassu térfoglalásnak egyrészt az emberi gyarlóság, mely ragaszkodik a megszokotthoz, következképpen kényelmeshez, nem egyszerű a jobb meggyőződés ellenére is, másrészt és főképpen pedig az a körülmény, hogy hiányzott az a tankönyv, mely a helyeseknek ismert elveket megtestesítette volna.

Egy ilyen, általánosan és élénken érzett hiány pótlására hivatott tankönyv megírásának nem mindennapi feladatára vállalkozott Gerely József székes-fővárosi hitoktató, midőn „Kis képes Bibliá”-ját megírta.

Oly sok szép elismerő nyilatkozat után jóleső örömmel adunk kifejezést azon véleményünknek, hogy Gerely József az eléje tűzött jelentékeny feladatot teljes sikerrel oldotta meg. Könyvecskéje új korszakot nyit meg s mint ilyen arra van hivatva, hogy eléggé meg nem becsülhető szolgálatokat tegyen a magyar kath. hitoktatás ügyének.

A bírálók a Gerely könyvének azt a jelességét magasztalják, hogy irálva egyszerű, magyaros és a gyermeki felfogáshoz szabott, a könyv gyönyörűen van illusztrálva és kiállítva. Nagy figyelemmel tanulmányoztuk át a jeles könyvecskét s nagy lelki gyönyörűségünkre szolgált, midőn a megírásra és kiállításra vonatkozó jó vélemény igazságos voltát tapasztaltuk. Amde olvasás közben egyébre is rájöttünk. Tapasztaltuk azt is, hogy ennek a tankönyvnek méltán magasztalt külső erényei mellett egy nagy belső — szerkezeti — erénye is van; az *elmi hitoktatásnak két fontos ágát, a bibliát és hittant szerves összefüggésbe hozza egymással*. Efeljárnak a szépen megírt szent történetek, nyomukban a belőlük levont hitigazságok, hittételek. A mennyire egy ilyen elvont természetű tárgyat szemléltetni lehet, a szemléltetés teljes.

A szerkezetnek ez az eredménye oly kiváló jelessége ennek a kis könyvnek, hogy még abban az esetben is irányjelzővé tenné, ha egyéb jó tulajdonságai nem volnának.

Feltétlen elismeréssel szólnak e kis könyvről: dicsőretilt említjük az író azon eljárását is, hogy a szent történeteket egy pár megkapó képben mutatja be: ismeri a gyermek lelkét, tudja, hogy az az aprólékos dolgok iránt nem fogékony. A történetek kiszemelését azonban olyannak tartjuk a mihez szó férhet. Részünkről, ha már a könyv terjedelme miatt új anyag nem vehető fel József kedves históriájának elsőbbséget adnánk, Izsák feláldoztatásánál, úgy a nyelvzavarnak históriája is később (a III. és IV. osztályban) lenne tárgyalandó. — A dolog lényegét nem érintő észrevételünk, hogy mi az elismerő nyilatkozatokat a tankönyv végéről elhagynók s pusztán csak a tanítók kezébe szánt kiadásban nyomatnók le.

Ha már rátértünk erre a tanító kezébe szánt kiadásra, szóljunk erről is egy pár szót. Ez a vezérkönyv a kis bibliának képek nélkül való külön lenyomata, kibővítve az igazi szakemberre valló bevezetéssel, melyben az író a hitoktatásra s a könyv használatára ad helyes tanácsokat) és a hitelemzésre vonatkozó apró jegyzetekkel.

Ismertetésünk befejezéséül annak az óhajtásunk adunk kifejezést, hogy a jeles tankönyv mielőbb a kath. nagy közönség tulajdonába menjen át, hogy olcsóbbra szabassék most is elég jutányos ára s nagy arányú elterjedése biztosítva legyen.

A könyv és a vezérkönyv megrendelhető a Szent István-Társulat ügynökségénél (Budapesten Királyi Pálutca 13. sz.) 25, illetőleg 30 kron kapható. Főleg hitoktatással is foglalkozó tanítótársainknak nem tudjuk eléggé ajánlani.

VEGYESEK.

A mi jó királyunk. Ő Felsege I. Ferencz Jozsef dicsősegesen uralkodó királyunk elrendelte, hogy a magyar történelem kiváló alakjainak szobor állíttassék föl saját költségére az ország szíveben, Budapesten. A legkegyelmesebb kézirat így szól: *Kedves báró Bánffy!* Ohajtvan, hogy a magyar szekes-fővárosomnak erre alkalmas terei oly kisebb méretű szoborművekkel láttassanak el, melyek midőn a várost díszítik, egyszersmind a múlt idők azon kiválóbb alakjainak emléket örökítik meg, kik a nemzeti élet különböző terein kitűntek, udvartartásom költségének terhere, több évre terjedő beosztással, megfelelő összegeket engedélyezek arra a célra, hogy a keresztény vallásért vértanúságot szenvedett Szent Gellért csanádi püspököt, a hitbuzgó Pázmány Péter esztergomi érseket, Boeckay István és Bethlen Gábor erdélyi fejedelmeket, Hunyady Janos és Zrinyi Miklós, a haza és kereszténység hősbajnokait, gróf Pálffy Janos Magyarországnak a trón védelmében nagy érdemeket szerzett főhadparancsnokát, a honfoglalás történetét író Bela király névtelen jegyzőjét, Verbőczy István Magyarország nagyhirű jogtudósát s annak népszerű lantosát, Tinódi Sebestyént ábrázoló szobrok készíttessenek s megbízom Önt ez elhatározásomnak végrehajtásával. Kelt Budapesten, 1897. szept. 25-ikén. *Ferencz József* s. k., *Br. Bánffy* s. k.

— A Szent-István-Társulat ülése. Szept. 24-en a Szent-István-Társulat igazgató választmánya tartotta a nyári szünet után első ülését, a melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. *Zichy* Nándor gróf elnök üdvözölvén a választmányt, a Mindenható segítségét kéri az újból felvett munkássághoz. Jelenti, hogy *Schlauch* Lőrincz bíboros váradí püspök igen kegyes leiratban megköszönte a társulatnak arany-miséje alkalmából kifejezett üdvözlését. *Ivánkovics* Janos rozsnói püspököt székfoglalása alkalmából üdvözlé a társulat, ő szintén kegyeslevelben köszönte meg a társulat jókivanatait. Midőn ezeket előbb közli a választmánynyal, ezt csak időrend tekintetéből teszi, mert első helyen kellett volna felemlítenie azt a magas-zatos ünnepet, melyet a társulat fővédnöke, a bíboros hercegprimás Pannonhalma ős-kolostor falai között töltött el, megünnepelven sz. Benedek-rendjébe történt belépésének 50 éves évfordulóját. Indítványozza, hogy a társulat hódoló feliratban üdvözölje ezen első üléséből a bíboros hercegprimást. A választmány nagy lelkesedéssel fogadta az elnök szavait s az indítványt nagy örömmel tette magáévá. Jelenté továbbá, hogy a társulat *Bende* Imre nyitrai

püspököt aranymiséje alkalmából feliratban üdvözölte. Ugyancsak az elnök indítványozza, hogy a társulat új vednökét, *Mailáth* Gusztáv Karoly erdélyi megyés püspököt feliratban üdvözölje. Lelkesedéssel csatlakozott a választmány az elnök indítványához. Melegen emlékezett meg az elnök *Lubrich* Agoston vál. tagról, kinek ötven éves tanári és negyven éves irói jubileumát nemrég ünnepelték tisztelői és *Gyurinka* Antal vál. tagról, ki júliusban arany-miséjének ünnepét ülte. Ezután *Hummer* Nándor titkar tette meg jelentését. Mindenekelőtt jelentést tett az új ház építkezéséről; a választmány élénk örömmel fogadta a műépítész azon kijelentését, hogy a ház az ősz folyamán födél alá kerül. Jelentette aztán, hogy *Széchenyi* Pál gróf a társulat alapító tagja lett s alapítványa fejében 210 frtot lefizetett. *Szentiványi* Tibor joghallgató is alapító tagja lett a társulatnak. Ezenkívül belépett még 42 rendes tag. Szívesen vette tudomásul a választmány, hogy az elnökség 96 iskolának adott ajándékkönyveket s némely kivételes könyvadományozásokat, nevezetesen a czirkveniczai »László gyermek otthonnak«, a kolozsvári Ferencz József tud. egyetemi körnek, a budapesti kir. fogház rabkönyvtáranak és a dunaszentpali iskolának megszavazott. Jelenti továbbá, hogy *Csepely* Janos volt valpói plebanos a társulatnak vegrendeletileg 20 frtot, *nehai Látinovic* Gábor v. püspök apát-kanonok 500 frtot, *Bende* József kanonok 50 frtot, *Patak* Janos volt szklabenyői plebanos 20 frtot hagyományoztak. *Kiss* Janos dr. társulati igazgató jelentést tett a megjelent és a nyomda alá adott kiadványokról. — Megjelentek: *Büttner* Julia: »Az edes mostoha«. — *Büttner* Lina »Testvérek vagyunk« ifjúsági iratok. — *Lercari* S. J. »Jézus az én mindenem«: Elmélkedések junius hónapra. Népiratkák: 128. szám. »Paduai szent Antal és a szegények kenyere«. — 129. szám. *Petheő*: »A néma gyermekek«. — 130. szám. *Horváth*: »Akasztófavirág«. — 131. szám. »A ki a szűz Mária képét megszurta«. — 132. szám. »A mi apostolaink: Cimmermann és Menyhárt«. — 133. szám. »Egy Miatyánk«. — Az igazgató jelentést tett arról, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter úr a társulat ifjúsági iratait és némely egyéb kiadványait az ifjúsági és tanári könyvtáraknak ajánlotta, míg a választmány tisztelettel vett tudomásul. — A választmány továbbá elhatározta, hogy a *Katholikus Egyházi Zeneközlönyt* a saját kiadásába atveszi. *Mohl* Adolf gyermekek számára írt verseskönyvet díszesen illusztrált alakban kiadja, több népiskolai tankönyvre pályázatot hirdet, a Barány-féle falitablákat pedig újból nyomtatja.

Ötven évig tanító. *Kantek* József, a cesztei római katolikus népiskola (Pozsonym.) tanítója, az újonnan kezdődő tanévvel immár egy felszázados, küzdelmekben és megpróbáltatá-

sokban egyaránt gazdag tanítói pályájára tekintet vissza jogos büszkeséggel és önérzettel, mert működése mindenba áldásos volt a közsegre nézve, melyben alig van valaki, a ki nem lett volna az ő tanítványa. Az öreg úr szerényen csak családi és baráti körben ünnepelte meg közelebb e ritka évfordulót, de — a mint értesülünk — felsőbb helyen is tudomást vettek hosszú és hasznos működéséről, s az intéző körök is kifejezik majd iránta elismerésüket.

Egy tanító kitüntetése. Basilit Márton fehéregyházi nyugalmazott róm. kath. néptanítónak Faludy Lőrincz kis-martoni főszolgabíró m. hó 28-án ünnepélyesen adta át a koronás ezüst érdemkeresztjét, melyet a szeretett tanítónak a népnevelés körül szerzett érdemeiért a királyi kegy juttatott.

A felsőbb leányiskolák felügyelete. A közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőket fölmentette a felsőbb leányiskolák látogatásától, s az ezzel már kijelölt miniszteri biztosok felügyelete alá rendelte azokat. A budapesti és finnei állami, valamint a budapesti VI. kerületi állami polgári iskolai tanító-képzőintézet mellett fennálló felsőbb leányiskola felügyeletére azonban az eddigi eljárás továbbra is érvényben marad.

Az iskolák városa. Budapesten kívül Szegeden van a legtöbb iskolás gyermek. A város belső területén csak a közsegi iskolákban a növendékek száma 3790, a többiben pedig: a zsidó iskolában 504, a kath. tanítóképzőben 60, a városi főgimnáziumban 825, az állami főreáliskolában 356, a felsőbb kereskedelmi iskolában 400, az I. és II. polgári iskolában 692, a magániskolákban 281, az Oltványi-fele kath. leányiskolában 522, a külterületi iskolákban 1800, a felsőbb polgári leányiskolában 480, összesen tehát 9735.

RÖVID HIREK. Zárda-ünnep. A nagyváradi Orsolya-zárdában f. hó 26-én rendkívüli szép ünnepély folyt le Nagyvárad bíboros egyházfjedelmének jelenlétében. E nap volt ugyanis ötvenedik évfordulója annak, hogy három szent Orsolya szüz letéve a fogadalmat. Egy félévszázados évfordulón, egy emberöltőnek buzgó, lelkiismeretes és üdvös munkálkodása után ismét megújították az ünnepélyes fogadalmat, esőndben, szerény ünnepség között, kerülve minden külső fényt. A bíboros egyházfjedelem fenkölt lelkületére vall, hogy messze távolból is hazasiertett a három testvér egyszerű zárdai ünnepére, személyes megjelenésével emlékeztessé tevéen e napot mindazokra, kik tanúi valának a megható ünnepélynek. — *Jólelkű adomány.* Samassa József dr. egri érsek a czi-kveniezai gyermek-menédek-helynek ezer forintot adományozott. — *Köszönetszavak.* Nem mulaszthatom el, sőt kedves kötelességemnek tartom, hogy a nyilvánosság terén is hálás köszönetemet nyilvánítsam a Szent István Társulat nagyméltóságú Elnökségének azon nagy áldozatkészségeért, melylyel az a -teveli szegény sorsu tanulókat 92 drb. tankönyvvel ingyen részesítette. Fogadjja a nagyméltóságú Elnökség ezen nemessziviségeért e helyen is a szegény tanulók nevében hálás és forró köszönetemet. Adán Pevél, 1897. szeptember 26. Zubek Lénárd, róm. kath. tanító. — *A budapesti tanítók segélyező-egyesülete* tíz 100 100 koronás ösztöndíj a pályázatot hirdet. Pályázhatnak az egyesület tagjainak bármely rangu iskolá-

lába járó szorgalmas és jó viseletű gyermekei. A kérvényeket, a melyekhez a mult évi bizonyítványt is mellékelni kell, a jövő hónap 15 éig nyújthatni be a kerületi bányateéri elemi iskolánál, Walter Károly titkárhoz. — *A gazdasági ismétlő iskolák.* A közokt. miniszter a tanfelügyelőkhöz a következő rendeletet intézte: Örömmel tapasztalom a gazdasági ismétlő iskola iránti érdeklődést országszerte. Bizton remélem, hogy ezen új intézmény nemcsak kulturális, hanem közgazdasági szempontból is igen becses szolgálatokat teend. A gazdasági ismétlő iskolát oly mérvben kívánom életbe léptetni, a mely mérvben a földmívelésügyi miniszter úrral egyetemben gondoskodhatom a néptanítók gazdasági kiképzetése felől. E tekintetben a folyó évben már jelentékeny előhaladás történt, a mennyiben 170 néptanító a szőlészeti, 220 néptanító a mezőgazdasági, 20 a tejgazdasági és 20 a gyümölcsészeti tanfolyamon nyevén kiképzetést, immár a mult évben kiképzett tanítók számbavételével ötszáz községben van biztosítva a gazdasági ismétlő sikeres életbeléptetésének előfeltétele: a szakképzett tanító. Most már csak a tanfelügyelőségek és a megyei intéző körök ügybuzgóságától függ, hogy az 1897. s. tanévben legalább is ötszáz községben életbe léptetessék a gazdasági ismétlő iskola. Nem kételem, hogy a királyi tanfelügyelőség e tekintetben az ügy jelentőségéhez mért egész buzgalmával közreműködend. Felhivom a királyi tanfelügyelőséget, hogy a folyó év november hó 1-ig jelentse be, mely községekben, mily szervezettel és mily jelleggel nyílt meg tankerületében a gazdasági ismétlő iskola? Végül tudatom, hogy a tanítók számára szolgáló Gazdasági Vezérfonal és a Gazdasági ismétlő iskolai Olvasókönyv közelebb már meg fog jelenni. — *A vallástanárok vizsgadíja.* A polgári iskolánál a magántanulók vizsgálatai alkalmával fizetett vizsgálati díjból a vallástanárok eddig nem részesedtek. A közoktatásügyi miniszter most intézkedett, hogy miután a vallástan rendes és kötelező tantárgy, eanélfogva a vallástanárokat is a megfelelő díjban kell részesíteni. — *A mesterinasok tanítása.* A főváros inasiskoláiban azelőtt este 7 óraor kezdtek az előadásokat. Egy újabb rendelet szerint azonban 5 órára tették át az előadások kezdetét s így a mesterinasok délutáni munkáját teljesen megzavarták. A lakatosok és puskművesek ipartestületének elnöksége most mozgalmat indított az új órarend megváltoztatása miatt. A napokban rendkívüli közgyűlést hívnak össze s ott felhívják a többi ipartestület figyelmét erre a káros ujításra, a melyet a kultuszminiszter az iparkamarák és testületek megkérdezése nélkül rendelt el. A mesterek kívánsága az, hogy az előadások ismét hét óraor kezdődjenek az inasiskolában. — *Az emberi hang terjedelme.* Léghajósok megfigyelései szerint az a kissé meglepő állítás olvasható egy angol újságban, hogy a gyermekhang sokkal messzebbre hallatszik, mint a felnőtt emberé. Egy angol tudós léghajós, Lekonté Stevens megmérte a hang magasságát, azaz a hanghullámok számát, s azt találta, hogy a gyermekiállásban háromszerhatvankét hanghullám van, míg egy férfi kurjantásában csak kétezernegyvennyolcz. — *Iskolás gyermekek hódolata a királynak.* A főváros tanügyi köreiben mozgalom indult meg a végből, hogy a különböző iskolák növendékei hódoló felvonulásban fejezzék ki gyermeki hódolását a legelső magyar ember, a király előtt a magyar hősök szobrainak felállítására adott legkegyelmesebb rendelete alkalmából.

Szerkesztői üzenetek.

T. G. Jászó. Reményeink nem valósultak. Az orsz. bizottság ügye a legközelebbi konferenciájára tetetett át. A beküldött tudósítást a jövő számban hozzuk. Levelet küldünk, addig is üdvözlet. — E. M. Paké Közlöhetők. Köszönet — M. M. Zombor. Az iskolai hatóság előleges beleegyezésével, de ha az iskola is abban az épületben volna, akkor nem tartjuk megengedhetőnek. — K. N. Majsa. Kellően felszerelt kérvényét a helyi tanhatóság közvetítésével a kir. tanfelügyelő újjan intézte a vallás- és közokt. miniszteriumhoz. Családja

érdekében is kérelmezze fölvetelét, ne mulasztja azt el. A fizetési kötelezettség évi 6 frt és a belépési díj. Ezt megbírja. — **M. S. Ada.** A jövő számban. — **Z. L. A.** Tevel Kivánságát teljesítettük. — **L. J. Rudóbánya.** Közölnök. Üdvözet. — **Bács-Bukin.** A szokás második törvény s mert díjlevelében a felhozott dolgokról említés téve nincs, csak a szolgálmányok mennyisége van feltüntetve, az állapoton saját javára csakis az iskolaszék illetőleg az iskolafentartó eszközölhet változtatást. — **R. L. Jász-Dósa.** Beérkezett. — **F. J. Rudnokon.** A jövő szám hozza. Üdvözet. — **Kovácsics Pál B. Csabán.** A 13 frt 50 kr. beérkezett áttettük az árvaház alapot kezelő pénztárhoz. — **B. V. Esztergom.** A tévedést helyrehoztuk, különben lapunk szerkesztés és kiadóhivatala a czimlapon olvasható. Az ismertetést a jövő számban adjuk. Üdvözet.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A szemői róm. kath. iskola I. osztályának tanítói állomásra október hó 8-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: évi 300 frt. az ismétlő iskola tanításáért 25 frt. egy külön butorozott szoba és ennek fűtésére egy öl puha fa. Ezen állomásra, mely a közel jövőben 400 frt-ig feljavítani fog, nők is pályázhatnak. Az oklevél-ellátott kérvények a szemői róm. kath. iskolaszékhez érkezve ft. **Folkushazy Sándor** tótmegyeri esperes úrhoz küldendők.

Podolán (Nyitram) róm. kath. népiskolánál másodtanítói állomásra. Fizetése: 150 frt. ismétlősökért 18 frt s teljes ellátás. Okt. 15-ig. **Iskolaszék.**

Koriton (Podola főkegyházában) róm. kath. népiskolánál önálló tanítói állomásra október 15-ig. Fizetése: évi 300 frt. 50 frt szoba és tanterem fűtésére, 10 frt ismétlősökért, kis házikert. Tanítási nyelv magyar-tót. Pályázhatnak okleveles kisedővönök is. **Iskolaszék.**

A **looczi** (Barsm) tanítói állomásra okt. 14-ikére pályázat hirdettek. Községtől terményekben és készpénzben 214 frt. Eddig államszegély 86 frt, de még 100 kérésé folyamatban van. Lakás és kert. Folyamodványok fölött. **Köves József** plébános úrhoz küldendők Kis-Tapolcsányba.

A magas-majthényi r. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: 5 kat. hold szántó a hívek művelése mellett, 4 hold legelő, 1 holdas gyümölcsös; erdejéből évenként 36 méter kemény fa, az udvarba szállítva; iskolafűtésért a gyermekektől 20 frt. párbér 50 pozsonyi mérő rozs. Tandíj: 70 frt. Ismétlő oktatásért a községtől 50 frt. iskolatakarításért 8 frt. stóla, offertorium stb. 30 frt. Lakása 2 szoba, konyha, kamara, pince, istálló és áll. Tannyelv magyar-tót. A pályázó bármely napon jelentkezhetik orgonapróbálásra egészen október 18-ig. A megválasztottnak díjköltsége megtérítetik. Magas-Majthény (Hontm. v. ált.) állomás Drégely Palánk) 1897. szeptember 30-án. **Az iskolaszék.**

Győr-Vámoshoz tartozó Szabadi főkközségben a r. kath. tanítói állomásra október 20-ig pályázat hirdettek. Javadalmazása: 9 k. hold és 1185 öl szántó föld és rét, melyből a község egy holdat megszánt. 328 öl kert. Párpénz és harangozási díj körülbelül 24 frt. Párgabona körülbelül 27 p. mérő. Körülbelül 96 kéve rózsé. Tandíj 95 frt. Lakás egy szoba, zárt konyha, kamara, istálló és szinből áll. Kántori teendőkből jartások előnyben részesülnek. Folyamodványok ft. **Fellner Ferencz** esperes-plébánoshoz Vámosra u. p. Kisbajcs küldendők. Az állomás mindjárt választás után elfoglalandó.

Egri érseki megye.

Az egerszalóki kántortanítói állásra pályázatot nyitunk. Javadalma: lakás: 10 kat. hold 490 öl belső-ség és külsőség; különféle czímeken mintegy 255 frt készpénz; körülbelül 180 pár után, páronként egy véka gabona és 20 kr. párbér; 6 öl fa beszállítva. Jövedel-

mének és köteletségének részletezése a díjlevelben tekinthető. Folyamodványok október 18-ig az iskolaszéki elnökséghez Eger-Szalókra, u. p. Eger, küldendők. Az énekpróba és választás október 21-én délelőtt 9 órakor Eger-Szalókon tartatik.

Miskolcra a gordon-utcai r. kath. népiskolához egy nőlen II-od tanító kerestetik. Javadalmazása: 400 frt. egy butorozott szoba — ágynemű nélkül — és fűtés. A kellően felszerelt pályázati kérvények ft. **Blazsejovszky Ferencz** apát-plébánoshoz október 15-ig küldendők.

1—2

Apez (Hevesm.) róm. kath. népiskolájának I-ső oszt. okleveles tanító kerestetik. Javadalmazása: 400 forint, csinos szoba, szükséges bútortattal, fűtéssel. Pályázati határidő okt. 16. Posta, vaspálya, távirtd. **Hevesy József** plébános, iskolaszéki elnök.

Besztercebányai egyházmegye.

Pálos-nagymezői (Barsm) r. kath. magyar német tannyelvű másodtanítói állomásra pályázat nyitattik november 1-ig. Fizetése 300 frt. butorozott lakás, 20 méter kemény tűzifa. Folyamodhatnak képezdevégzetek is az iskolaszékhez. **Schifferdecker Ferencz** plébános.

Erdélyi egyházmegye.

Az **erzsébetvárosi** (Erdély) kath. kántorságra pályázat nyitattik. Jövedelme: tiszteses lakás felold területű kerttel és udvarral; a városi pénztárból 168 frt, egyháztól 202 frt misealap átalánya 60 frt, segélyalaptól 70 frt. évenként 4 öl tűzifa raktáron és temetési stóla helyi szokás szerint. Pályázók orgonálásban és éneklésben jártasságukról szóló bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat október 24-ig alulírtához beküldeni, ezen idő alatt próbán részben a sziveskedjenek. **Arvedik Lukács** főesperes plébános.

Győri egyházmegye.

A **zurányi** (Mosonm.) r. kath. magyar-német tannyelvű népiiskolához az osztálytanítói állásra október 10-ig pályázat hirdettek. Fizetése: évi 350 frt. egy butorozott szoba, 2 öl fa vagy 20 frt. Kötelessége az I. II. osztályt vezetni, az ismétlő iskolában felváltva tanítani és a kántori teendőkből segédkezni. 50 frt államszegély kérést. Kérvények **Kiss Gáspár** plébánoshoz küldendők.

Tényőre (Györm.) segédtanító kerestetik. Fizetése: 109 frt. mosás, világításon kívül, teljes ellátás. Lakásul butorozott szoba. Tanítójelöltek pályázhatnak. Levelek október 1-ig hozzám küldendők. **Súke László** főtanító.

2—2

Munkácsi gör. kath. egyházmegye.

Máramaros vármegyében Alsó-Körösmezőhöz tartozó **sztebnai** kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: két szoba, konyha, kamara, istálló, csűr. Községtől 250 frt. államszegély 144 frt. stóla 10 frt. 25 hold legelő. Pályázók 1897. október 17-én **Alsó-Körösmezőn a lelkészakban** délután 2 órakor a ft. egyházmegyei kormányhoz címzett kérvényeik és bizonyítványaikkal jelenjenek meg. **Rahó**, 1897. szeptember 18-án. **Munkácsy** esperes.

2—3

Nagyváradai egyházmegye.

A b. csabai róm. kath. egyházhöz tartozó **soprony tanyai** tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése 400 frt, 50 frt failletmény, melyből iskola is fűtendő 20 frt ismétlők oktatásáért, tanterem seperetése és fűtésért 30 frt. új iskolaépületben két szobából álló csinos lakás, konyha, kamara, pince, istálló, szin és 400 öl kert. Köteles a kertészetet is tanítani. Vasár- és ünnepnapokon a híveknek az evangéliumot felolvasni. Tannyelv magyar. tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő október 6. Az egy próbaévre választott tanító október 15-én tartozik állomását elfoglalni. **Krisztik János** lelkész.

3—3

Nyitrai egyházmegye.

Bánfalva-i államilag segélyezett róm. kath. tanítói állomásra f. év október 7-ére pályázat hirdettek. Jövedelme: 333 frt államszegély, tandíj minden növendéktől 90 kr., 10 p. m. gabona, 5 öl tűzifa, 3 hold szántó-

föld, egyéb mellékjövedelem 35 frt, lakás természetben. Okmányok az iskolaszéki elnökre czimezve Liethavára u. p. Biesicz küldendők. Louszky Gyula iskolaszéki elnök. 3—3

A bronistei államilag segélyezett róm. kath. tanítói állomásra 405 frtnyi fizetéssel, lakás-fűtéssel tanító (esetleg tanítónő) kerestetik. A választás határidője október 12. Mendl Ignác, iskolaszéki elnök. 1—2

A hornyáni tanítói állásra e lap 38-ik számában hirdett pályázat október 19-ig meghosszabbították. A község még 100 frtnyi államsegélyt kérelmez. Okleveles róm. kath. tanítónők és óvónők pályázata is elfogadták. Tannyelv magyar és tót. 1—2

A sztárai osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: egy polgári évre 350 forint, egy szobából álló lakás a szükséges bútorkkal és két öl tűzifával. Tannyelv magyar. Az állomás mielőbb elfoglalandó. Folyamodványok Bogdására, (Baranyam.) a plébániahivatalba küldendők. 1—2

Pécsi egyházmegye.

Tolna-értényi róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Javadalmazása: bútorozott szoba fűtéssel, évi 300 frt és $\frac{1}{2}$ hold kert. 1—2

Rozsnyói egyházmegye.

A rozsnyói egyházmegyei polyánkai r. kath. tanítói állomásra (Nógrádmegye, posta Forgáchfalva) f. év október 12-re pályázat hirdettek. Jövedelme: szerény lakás a fűtőfán kívül 400 frt, melyből államsegély 300 frt. A tannyelv magyar-tót. Csak okleveles tanítók vagy tanítónők pályázhatnak. Forgáchfalván, 1897. szeptember 23-án. Dortsák József, plébános, iskolaszéki elnök.

Csoma fiókközségi r. kath. iskolába tanítói állásra évi október 7-ikére pályázat hirdettek. Jövedelem 7 $\frac{1}{2}$ köből rozs, 4 köből zab, 28 méter fa, föld katasztr. jövedelme 18 frt, készpénz 35 frt, tandíj 21 frt, államsegély 249 frt. Lakás 2 szoba, konyha. Sőreg, 1897. szeptember 25. Findura István, esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

Székesfehérvári egyházmegye.

Cséri-pusztai tanítói állomásra október 15-iki határidővel pályázat hirdettek. Javadalma: Két szoba, kert, 300 frt, egy hold szántóföld, két öl tűzifa, melyből az iskola is fűtendő, 10 frt értékben sertéstartás. Kérvények mélt. gróf Batthyány Emanuellához czimezve, a polgárdi (Fehérmegye) róm. kath. plébániához küldendők.

Szombathelyi egyházmegye.

A szombathelyi püspökséghez csatolt, Zalavármegyébe kebelzett és a háthágyi plébániához tartozó Egyházasközpont fiókközségben a kántortanítói állomás üresedésbe jött és 1897. október 12-ére pályázat nyitatták. Jövedelem: ujonépült tanítói lak. házi kert 10 frt, 4 hold szántó megművelve 100 frt, $\frac{1}{2}$ hold rét 25 frt, 3 mérő buza és 5 mérő rozs 35 frt, legelő-illeték 5 frt, készpénz 129 frt, harangozásért 10 kereszt őszi gabona 20 frt, 8 szekér tűzifa 16 frt, összesen 336 frt. Javítás kijelölésbe helyezték. Pályázni öhajtók okmányokkal felszerelt folyamodványukat az elnökséghez küldjék október 10-ig, mely napon a választás megejtetik. Az állás azonnal elfoglalandó.

A vas-csákányi (Vasm.) r. kath. II. od tanítói állásra pályázat nyitatták. Fizetés: iskolai évre 350 frt előleges havi részletekben, lakás, fűtés, tisztogatás. Kötelessége: I—II. osztály s az ismétlő fiúk tanítása, a kántoriakban segédkezés. Okleveles vagy képezdevezetett tanítók, tanítónők felszerelt folyamodványukat az elnökséghez küldjék október 10-ig, mely napon a választás megejtetik. Az állás azonnal elfoglalandó.

A vas-dobrai (Neuhaus) r. kath. iskola I. osztályára október 24-ig pályázat nyitatták. Evi fizetés 360 frt, bútorozott szoba, elegendő tűzifa. Kötelesség az ismétlőtanítást is felváltva tartani és a kántoriakban segédkezni. A tannyelv magyar-német. Az iskolaszék.

A jaáki r. kath. osztálytanítói állomásra f. évi ok-

tóber végéig pályázat hirdettek. Evi fizetés: 200 frt, esinosen bútorozott külön szoba fűtés és tisztogatással. Kötelessége: a III. osztályt önállóan vezetni, ismétlő-sóket tanítani és a kántorságban segédkezni. Kérvények főt Magyarász Nándor plébános úrhoz külden ök. Horváth, főtanító.

A szt. péterfai (Vasm. posta Monyorókerék) róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik, aki egyuttal a kántori teendőkhöz is segédkezni tartozik. Tannyelv magyar. Fizetése: Polgári évre 300 frt, havi előleges részletekben, bútorozott szoba — ágyneműn kívül — és fa. Pályázati határidő október 15. Az állás azonnal elfoglalandó. Az iskolaszék.

Vácsi egyházmegye.

Az isaszeghi (Pestm.) r. kath. segédtanítói állásra — mely a jövő tanévben állandósítottatni fog — pályázat hirdettek. Fizetés: évi 300 frt, 2 öl fa, lakás. Privát tanításért szép mellékjövedelemre számíthat. Kötelessége a mindennapi iskola I. osztályát és az ismétlőket oktatni. Tannyelv magyar-tót. Kéllég felszerelt folyamodványok az iskolaszék elnökségéhez czimezve október 15-ig nyújtandók be. Az állás azonnal elfoglalandó. Iskolaszék.

Veszprémi egyházmegye.

Zalamegyében Náprádfa róm. kath. fiókközség (vasútállomás Gutotóid 10 percnyire) kántortanítói állásra október 16-án 10 órára pályázat nyitatták. Jövedelme: 70 tanköteles gyermek és ismétlőktől 80 frt, egyéb járandóság készpénzben 30 frt 45 kr., stólaris jövedelme 30—40 frt, 29 mérő gabona, fele buza, fele rozs 102 frt, 15 akó bor 60 frt, 4 öl kemény tűzifa 20 frt, $\frac{1}{2}$ hold szántóföld, $\frac{1}{2}$ hold rét, 16 hold legelő kihalatva 54 frt. A pályázati kérvények Zala-Pákára a plébániahivatalhoz küldendők. 1—2

Kapos-Füredre (Somogy.) osztálytanító kerestetik. Tíz hónapra fizetése 360 frt, bútorozott szoba fűtés-tisztogatással. Kötelmei egyik osztályt vezetni, ismétlőket tanítani és a kántorságban segédkezni. Szabó József, tanító. 1—2

Babócsai r. kath. népiskola osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése 300 frt hitközségtől, 65—5 frt ismétlők oktatásáért, 22 frt államsegély, bútorozott szoba, fűtés, takarítás. Oklevéllel felszerelt kérvények október 10-ig az iskolaszékhez küldendők. Kenyeres Lajos, plébános.

Ajánlkozás.

Okleveles gör. kath. kántortanító, kántorságban teljesen jártas, kellemes tenor hanggal bír, ajánlkozik kántortanítónak. Cím: kántortanító, Margitfalu poste restante. 2 2

Kedves Kartársak! Felkérem mindazokat, a kik »Gyászmlise-Enekek« gyűjteményemet (1 frtért) megszerezni kívánják, hogy arra az előjegyzést mielőbb megtenni sziveskedjenek, minthogy az eddig beérkezett jelentkezések összege nem batorít ily nagy költségű vállalat keresz ültelére. Litkey Menyhért, kántortanító Torna-Ujfalun.

Rum, finom likőrök,

mézbor és mézlikőr

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A., BUDAPEST.

5. dohány-utca 5.

ALAPITTATOTT 1899.

224 lapos, 15 kros énekeskönyven IV. kiadása
nem sokára megjelenik. Stampay, Köbölkút, Esztergom-
megye. 1-2

Orgona-építési műintézet. RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.)
cs. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja.
Legelősből arakon kiváló orgonákat szal-
litanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra,
a többi Norvégiába, Németországra, Ro-
maniába, Orosz-, Olasz- és Törökországra
szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hi iszik

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki
félti az egészségét és takarékos.

„A gyermek első tanítója“

nékülözhetlen vezérkönyv mindazoknak, kik az elemi
népiskola I. osztályának tanításával foglalkoznak. E
munka nagy oktáv alakú 377 oldalán az említett osz-
tály összes tantárgyainak módszeres feldolgozását tar-
talmazza. Megrendelhető **Juhay Antal** tanítóképző-
intézeti tanárnál **Szepesváralján** 2 frt 50 kr. előleges
beküldése vagy postai utánvétellel. 6-6

Megjelent!

Római katolikus

Halotti Bucsuztatók.

2 kötet, 608 oldal.

Teljesen eredeti szakmunka, új beosztással.
A részletes bucsuztatás nevel és név nélkül.
Használhatják városi és falusi kántorok! Bi-
ralták: dr. Szabó Ignác budapesti gimn. tanár,
ifj. Méhes Karoly plebanos és Udvarnok L.
szervita-atyja. Igen kedvezőleg nyilatkozott e
munkáról főt. Kudlik Nep. János esperes-ple-
banos, volt országgyűlési képviselő.

Megrendelhető a szerzőnél:

HENCZ VINCZE

nagy-födémesi kántor és főtanítónál.

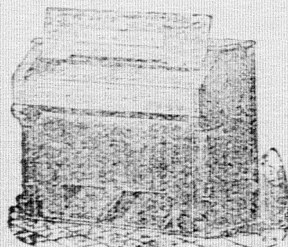
A két kötet ára füzve, bérmentve 2 frt 10 kr.
utánvétellel 2 frt 20 kr.

Díszes angol kötésben 3 frt — kr.

Orgona-Harmonium és Zongora-gyár

Eder Antal Gyula Budapest, IV., Váci-utca 4. sz.

Ajánl. közkeveltségű Iskola- és templom-orgona-harmoniumot, melyekből az országban már
több ezer van használatban, a mellékelt rajz szerint, szép izlésteljes tölgyfaburkolatban a következő árak mellett.

Készpénzfizetés mellett:	
1. sz. 4 oktáv 1 változattal, Expressio	85 frt
2. „ 4 $\frac{1}{2}$ „ 1 „	100 „
3. „ 4 $\frac{1}{2}$ „ 3 „	115 „
4. „ 4 $\frac{1}{2}$ „ 5 „	125 „

Részletfizetésre:

1. sz. 95 frt. erre fizetendő	a megrendeléstől számítva			
	a megrendelésnél	3 hó múlva	6 hó múlva	9 hó múlva
24 frt	24 frt	24 frt	23 frt	
2 „ 110 „	28 „	27 „	27 „	28 „
3 „ 125 „	32 „	31 „	31 „	31 „
4 „ 135 „	34 „	34 „	34 „	33 „

A hátralékos összegről egy kötvényt küldök, mely a vevő és egy kezes aláírásával ellátva nekem megkül-
dendő; a pénzküldemények legegyszerűbben posta-utalványon történnek.

Orgona-Harmoniumok minden nagyságban folyton készletben vannak. Kimerítő árjegyzékek küldetnek.
Uj zongorák 300 frttól kezdve. — Uj Pianinók 260 frttól kezdve.

Budapest, Buschmann F. Könyvnyomdája. (Harisch-bazár.)